

Handbok för Seniorer i skolan 2013

Seniorer som en resurs för elever, lärare, skola och samhälle
En allmän guide för projekt i Sverige, Lettland och Danmark
Svensk version

Senior som stöd för elever

Handbok för Seniorer i skolan 2013

Seniorer som en resurs för elever, lärare, skola och samhälle.

En allmän guide för projekt i Sverige, Lettland och Danmark. Svensk version.

Kopiera gärna! Innehållet får kopieras om källan anges.

Tryck: Vester Kopi, Odense 2013

Mera information på www.karlskrona.se använd sökord: seniorer i skolan

Seniorer i skolan grundlades i Karlskrona, Sverige och har vidareutvecklats i Nereta, Lettland och Odense, Danmark.

Seniorer i skolan i Lettland och Danmark har fått stöd av EU's Grundtvig-program.

Stöd till produktionen och publiceringen av denna bok har utgått från Nordplus Horizontal program.

Innehåll

Introduktion	4
Seniorer – en resurs att ta till vara	
Idén "Seniorer i skolan"	
Mål med Seniorer i skolan	
Förberedelser	5
Information	
Rekrytering av deltagare	
Framgångsfaktorer	
Ordning och reda	
Generationsmöten	
Ideellt	
Kul	
Läraren är ledaren	
Faktiskt genomförande	8
Introduktionskurs	
Vad gör seniorerna i skolan?	
Hur lång tid är seniorerna i skolan?	
Ekonomi	
Försäkring	
Varför fortsätter senioren?	
Seniorernas egna berättelser	10
Att lära sig ett främmande språk i vuxen ålder	
Senior i Förberedelseklasserna	
Senior på Nättrabyskolan	
Senior på Wämöskolan	
Senior på Rödebyskolan	
Senior på Sunnadalskolan	
Senior på Backaboskolan	
Information till föräldrar	14
Information till skolan	15
Tystnadslöfte	17
Sprudellista	18
Önskelista	19
Introduktionskurs som senior	20
Program för utbildning av seniorer	21
Utdrag från belastningsregistret	23
Intyg	24
DVD	25

Introduktion

Seniorer – en resurs att ta tillvara

I våra västerländska samhällen finns idag en stor mänsklig resurs att ta tillvara. Man kan kalla dem pensionärer, men det är en alltför snäv definition i det sammanhang denna handbok omfattar. Vi har valt att använda begreppet Seniorer. Seniorer kan här även vara de som ännu inte uppnått pensionsåldern men inte förvärvsarbetar. Gemensamt för seniorerna vi beskriver här är att de vill göra nytta i samhället och leva meningsfulla liv.

En förverkligad idé som tar tillvara denna resurs och som har varit till stor nytta i Sverige, Lettland och Danmark har fått namnet ”Seniorer i skolan” (SIS).

Vi har samlat erfarenheter från alla tre länderna. Några av idéerna kan vara användbara i ett land men inte i ett annat.

Idén ”Seniorer i skolan”

”Seniorer i skolan” föddes i Karlskrona år 2000 som ett initiativ från en folkhögskolelärare. Hennes övertygelse var att det finns för få mötesplatser för olika generationer och att det skulle vara fruktbart att låta skolbarn och pensionärer mötas. Folkhögskolan inledde ett samarbete med kommunen och verksamheten kom igång. Idag är SIS i Karlskrona ett samarbete mellan utbildningsförvaltningen, barn- och ungdomsförvaltningen och studieförbundet Folkuniversitetet.

Deltagarna skulle vara personer med yrkeslivet bakom sig. Seniorerna skulle underlätta för läraren och stödja och hjälpa barnen på olika sätt.

Skolan och seniorerna bestämmer tillsammans vad som kan genomföras i klassrummet.

Under SIS första tio år har fler än 250 seniorer i Karlskrona deltagit i allt från förskola upp till vuxenutbildning.

Sedan 2009 har SIS spritts till Lettland och Danmark.

Lärare, seniorer och administratörer från de tre länderna har genom åren fått stor erfarenhet. Denna guide riktar sig till andra som vill starta SIS.

Mål med Seniorer i skolan

Med seniorer i skolan vill vi:

- skapa möten mellan olika grupper; mellan unga och äldre och mellan skolans personal och seniorer med olika bakgrund och livserfarenhet,
- motverka främlingskap mellan generationer och mellan kulturer - minimera barriärer,
- bidra till att skapa ett vänligt samhälle präglad av omtanke och solidaritet mellan människor och generationer,
- engagera äldre personer som extra resurser i förskolor, skolor och fritidshem,
- ta till vara seniorernas kompetens och livserfarenhet,
- ge seniorerna möjlighet att bli goda förebilder,
- ge personer med samhällsengagemang möjlighet att medverka, och på så sätt påverka – i förlängningen en demokratifråga,
- arbeta förebyggande i ett folkhälsoperspektiv – det egna välbefinnandet påverkas av att vara behövd, att vara nyttig och att vara delaktig,
- att seniorerna ska kunna förmedla sina erfarenheter av skola och förskola ut i samhället och ge en motbild till den ibland negativa bild som förekommer,
- skapa ett stöd till lärarna i deras arbete i klassen,
- ge barn mer tid med vuxna.

Genom ovanstående mål kommer seniorer, lärare och barn att dra nytta av SIS.

Svenska seniorer

Förberedelser

Erfarenheten visar att personer med olika bakgrund och ålder passar utmärkt som seniorer i skolan.

I Karlskrona har man haft Seniorer i skolan under tolv år och har hunnit utveckla sitt koncept. Man annonserar i lokaltidningarna varje gång en kurs för intresserade seniorer planeras. Deltagarna får information om skolan av idag och de krav som ställs på dem som arbetar i skolan. De får undervisning av både skolledare och lärare. Seniorerna får kännedom om sekretess och andra viktiga regler. Under kursen gör de också studiebesök på olika skolor och institutioner för att se vilka olika möjligheter som finns att vara senior i skolan. Därefter får de välja vad de vill arbeta med.

Kursen ger också SIS-arrangörerna en möjlighet att lära känna deltagarna och vid behov identifiera om det är någon som inte lämpar sig för SIS.

Seniorerna inbjuds regelbundet till träffar där de möter varandra och får möjlighet att utbyta tankar och erfarenheter. Dessa möten är av stort värde för alla.

Information

Det är viktigt att informera alla som kan bli berörda innan SIS införs. Exempel kan vara fackföreningar, föräldrar, lärare, politiker, skolledning och pensionärsorganisationer. Det gäller att tydligt förklara att det inte handlar om att ta jobb från lärarna, utan att i stället stödja dem i deras arbete.

Seniorernas medverkan är helt frivillig och utan ersättning.

Om senioren går in som vikarie lämnar han eller hon "seniorskapet" och dess regler, i stäl-

let gäller vikariatsregler och de avtal som gäller på arbetsmarknaden. Det är viktigt att berörd personal och föräldrar får en genomgång av verksamheten Seniorer i skolan och om den utbildning och kontroll som sker innan senioren får börja. En framgångsfaktor är att varje enskild senior i skolan är välkommen och efterlängtd.

Rekrytering av deltagare

Hur får vi kontakt med intresserade personer? Några exempel:

- annons i lokalpress,
- kontakt med lokala medier,
- kontakt med pensionärsorganisationer,
- affischer som sätts upp på bibliotek, stormarknader, motionslokaler osv.,
- vykort som delas ut vid olika fritidsaktiviteter som sångkör, konserter osv.,
- passa på att informera vid samlingar i samband med pensionsavgångar,
- annonsera på egna hemsidor,
- mun-till-mun-metoden.

Vår erfarenhet visar att det bästa är om seniorerna själva sprider idén. Det blir en snöbollseffekt - fler och fler blir intresserade av verksamheten.

Framgångsfaktorer

- Att konceptet SIS är framgångsrikt beror på:
- introduktionskursen - som är obligatorisk,
- ett bra mottagande på skolan,
- tydlig struktur och kontinuerlig uppföljning med deltagarna,
- regelbundna återsamlingar för fortbildning och erfarenhetsutbyte med övriga seniorer.

Ordning och reda

Kravet på den som vill bli Senior i skolan är att delta i en **introduktionskurs** för att få kunskaper och information, som ger hjälp att förstå den organisation senioren ska verka i.

Seniorerna bör känna till den **värdegrund** förskolan och skolan omfattas av. Under introduktionskursen och vid återträffarna tar vi på olika sätt upp frågeställningar och diskussioner som syftar till att klargöra vad det innebär.

Under introduktionskursen ger vi stort utrymme för information och diskussion om **sekretesslagen**, och vid varje återträff påminner vi om den för att hålla medvetenheten vid liv. Det ska vara absolut klart att seniorerna inte får prata om enskilda barn eller familjer på ett sätt som kan vara till men för någon.

Seniorerna måste vara införstådda med att **anmälningsplikten** gäller för vår verksamhet och vad det betyder för deras del. De måste tala om för berörd lärare eller rektor/motsvarande om de hör eller ser något som kan innebära att ett barn far illa.

För att undvika att olämpliga personer kommer in i verksamheten måste den som vill bli Senior i skolan lämna utdrag ur **belastningsregistret**.

Seniorerna utrustas med **namnbrickor** med ordet SENIOR påtryckt. Den ska alltid bäras när senioren är i verksamheten - synlig för föräldrar, barn, personal och besökare.

Det är viktigt att föräldrarna känner till Seniorer i skolan och att berörda lärare informerar om seniorerna. För detta ändamål finns ett **informationsblad** som är särskilt riktat till föräldrarna.

Det är önskvärt att seniorerna har en **kontaktperson** på förskolan, skolan eller fritidshemmet. Någon som kan svara på undringar, diskutera problem, vara länken till skolledning, kontakt vid eventuell frånvaro osv.

Generationsmöten

Seniorer i skolan bidrar till att skapa ett vänligt samhälle präglad av omtanke och solidaritet mellan människor och generationer. Barn och ungdomar får tillgång till flera vuxna samtidigt som vi tar tillvara äldre personers livserfarenhet och kompetens.

Ideellt

Seniorernas deltagande är helt ideellt. De blir bjudna på lunch, när de äter tillsammans med barn/elever samt fika tillsammans med personalen. Seniorerna i Karlskrona ges möjlighet att gratis nyttja simhallen en gång i veckan.

Kul

Varje senior bestämmer själv hur mycket tid han eller hon har att dela med sig av och bestämmer i samråd med berörd personal när man ska komma. Arbetsuppgifterna i förskola, skola och fritidshem varierar. Några seniorer poängterar att de "bara är" - att de finns till för barn och lärare och rycker in där det behövs. Andra beskriver att de lyssnar på barnen när de läser, förhör läxor, är med på rasterna, hjälper till under slöjdlektionerna eller berättar om sitt specialintresse. Seniorerna måste känna att de deltar i något de har lust med. Och det kan variera stort utifrån egna kunskaper och intressen.

Läraren är ledaren

Under kursen liksom vid återträffarna diskuterar vi återkommande seniorernas roll i relation till lärare och barn. Det är alltid läraren som är ledaren i klassrummet. Senioren ska vara till stöd och hjälp åt eleverna och åt läraren.

Faktiskt genomförande

Introduktionskurs

- Innan senioren får börja i verksamheten måste han eller hon
- genomgå en introduktionskurs (förslag på program bilägges),
- lämna utdrag ur belastningsregistret,
- skriva på ett tystnadslöfte,
- informera om sina egna önskemål om vilken del av verksamheten man är intresserad av och hur mycket tid man kan medverka.

Vad gör seniorerna i skolan?

Några exempel på seniorernas insatser:

- delta i vanliga lektioner,
- vara ute på skolgården på rasterna,
- prata med elever som är på dåligt humör, ensamma eller har något problem,
- med lärarens goda minne hjälpa elever i olika situationer som exempelvis att läsa med dem, öva räkning, träna sitt nya språk etc.,
- hjälpa små grupper med förberedelser efter skoldagens slut,
- hjälpa till på biblioteket eller i slöjden,
- äta lunch med eleverna i matsalen,
- genomföra vandringar i staden eller grannskapet tillsammans med elever och lärare och berätta om stadens historia,
- förbereda och delta i olika aktiviteter utanför skolan,
- vara jultomte. En senior låter varje höst sitt skägg växa så att han kan vara en "riktig" tomte.

Hur lång tid är seniorerna i skolan?

Närvarotiden varierar från några timmar i veckan till två heldagar i veckan eller mer. Varje enskild senior avgör omfattningen. Seniorerna ska informera läraren om och när de uteblir. Det är särskilt viktigt eftersom vissa barn annars kommer att vänta förgäves på "sin" senior.

Naturligtvis har seniorerna frihet att göra uppehåll av flera skäl; att träffa sina barnbarn, åka på semester eller ta tillvara på andra saker som livet erbjuder. De kan också ta "time-out" en tid för att återkomma senare.

Ekonomi

Seniorer i skolan är "gratis". Den aktuella skolan eller motsvarande får bjuda senioren på lunch tillsammans med eleverna och kaffe tillsammans med personalen. Kommunen och studieförbundet Folkuniversitetet avsätter arbetstid för SIS-arrangörerna.

Försäkring

Seniorerna omfattas av den allmänna försäkringen (olycksfallsförsäkring) för anställda som tecknas av kommunen. Ansvarsförsäkring (olyckor som orsakar skador på material eller om barn skadas) är seniorernas egna ansvar precis som för besökare på skolan.

Varför fortsätter senioren?

Viktiga delar är:

- uppskattning i form av återträffar,
- kompetensutveckling,
- tillfredsställelsen i att ingå i ett arbetslag,
- möjligheten att träffa andra seniorer och utbyta erfarenheter.

Många seniorer vittnar om att barnens uppskattning är den starkaste drivkraften.

Seniorernas egna berättelser

Otaliga är de historier som seniorerna berättar om sina upplevelser med elever och lärare i skolan. Här följer några exempel.

Att lära sig ett främmande språk i vuxen ålder

Sedan 2004 har jag varit senior i skolan. Först i förberedelseklasserna för **nyttillkomna invandrarbarn** i sju år och nu är jag på vuxenutbildningen för invandare två dagar i veckan. På tisdagar är jag i en C-kurs, där eleverna vill läsa vidare på högskolan, eller annan utbildning eller arbeta. På onsdagar är jag i en A-kurs för nyttillkomna invandrare från: Irak, Iran, Ukraina, Polen, Afghanistan, Ryssland, Thailand m.fl. länder. De vill lära sig svenska! De uppfattar svenskstudierna som meningsfulla och mycket viktiga för framtiden i Sverige. Det råder en god atmosfär i båda grupperna och det är tillåtet med humor, nära till skratt och leenden. En invandrarkvinna säger: *”Det är fint att kunna tala svenska och det är en känsla som om man är rikare med varje ny dag.”*

Elevernas kontakter med svenskar är inte många, de säger att de gärna vill lära känna svenskarna. Språket är livsviktigt och att **kunna tala och förstå svenska** är en port till kunskap, glädje och till det nya hemlandet. Det skulle vara mycket bra om de fick tala svenska utanför skolan också.

*Birgitta Lindström
Senior på vuxenutbildningen*

Senior i Förberedelseklasserna

- Nej inte fluga – flyyyyyyga – en gång till.
- Fluga.
- Vi försöker igen – flyyyya.
- Fluyga.
- Bra, nästan helt rätt – en gång till – flyyyya.
- Flyyga.
- Bra! En gång till.
- Flyga.
- Jättebra!

Den lilla flickans mörka ögon strålar av glädje och jag förstår precis hur Henry Higgins kände sig när det lossnade för Eliza.

Min egen Eliza kom till skolan för bara några dagar sedan från ett krigshärjat Somalia. Hennes föräldrar har ansökt om asyl och under tiden ska dottern gå i svensk skola och försöka lära sig ett nytt språk.

Min tid i Förberedelseklasserna har gjort mig medveten om hur många konstiga ljud vi har i det svenska språket. Vi som tycker att det är så svårt att lära oss franska uttal! Hur ska då en somalisk flicka känna sig inför det svenska språket! Vi kommunicerar med ord och kroppsspråk och lyckas göra oss ganska väl förstådda med varandra.

Min tid som senior i skolan har varit en fantastisk upplevelse! Jag har lärt känna lärare med änglars tålmod och med stora hjärtan. Jag har fått ta del av många känslomässiga upplevelser när det gäller de asylsökande barnens situation. Som senior i skolan får jag vara delaktig i detta och mycket mer. Inte som lärare, men som en resurs och hjälp, inte bara till lärarna utan framförallt till barnen.

Vill Du göra något meningsfullt med Ditt liv som pensionär? Anslut Dig till seniorer i skolan.

Jag lovar att Du inte kommer att ångra Dig.

Jahn-Eric Pettersson

Senior på Nättrabyskolan

När min man gick bort kändes sorgen outhärdlig. Jag, som alltid haft svårt att få tiden att räcka till, satt handlingsförlamad. Då ringde en god vän och undrade om jag hört talas om seniorer i skolan. ”Du kan inte tro hur givande det är. Vill Du inte pröva på?” Nu har det

snart gått två terminer. Jag är i Nättrabyskolan varje tisdag och det har varit rena vitamininjektionen. Jag kan åter skratta – inte bara dra på munnen - utan verkligen skratta så det känns i hela kroppen. Jag tror och känner också att min närvaro är positiv för barnen. Jag har valt att vara med sexåringarna i förskoleklassen. Där leker man fram kunskaperna och då gäller det att stötta och hjälpa till lite här och där. Jag hoppas jag kan följa ”mina” barn flera år framöver.

Bertha Wieslander Hansson

Senior på Wämöskolan

Varför blir man senior? För min del var det en ny utmaning. När jag slutade mitt intressanta jobb med massor av kontakter med människor varje dag, var jag rädd att min värld skulle krympa och jag med den. Det gällde alltså att hitta nya utmaningar, nya kontakter helst inom ett område jag inte arbetat med tidigare. Kunde jag dessutom få känna mig behövd var det extra roligt. En av mina nya utmaningar var att jag blev senior i skolan. Jag hade bestämt mig för att vara på en högstadieskola och det blev Wämöskolan. Visst var det ovan. Först hur lärarna skulle uppfatta mig i klassrummet, men det har fungerat bra. Sedan var det eleverna och det är spännande. Sjuorna som fortfarande är barn, tiden i år åtta som är en brytningstid då eleverna ibland är barn och ibland vuxna. Och så vill de vara vuxna i nian. Här kan en senior göra nytta med att bara finnas till hands. Läraren styr och har ansvaret för undervisningen och jag är mest med på matte och tekniklektioner. Då går jag runt i klassen och hjälper till där det behövs. Varje tillfälle i skolan är speciellt. Ibland känner jag att jag gjort nytta och ibland funderar jag över om jag tillfört något. Men så länge lärarna tycker det är bra att man finns med i klassrummet känns det bra. De allra flesta som tycker om att vara tillsammans med unga människor kan hitta en plats som senior. Ta chansen att få komma in i skolvärlden. För Din egen skull, för våra ungdomars skull, för ett bättre samhälle.

Sven-Inguar Pettersson

Seniorer i Kallinge

Håll Dig ung! Glöm dag- och nattkrämer, vitaliserande piller och andra konstgjorda ingredienser. Som senior i skolan får Du på naturligt väg ett ungdomligt sinne och kommer att inspireras av den nyfikenhet som präglar barn och ungdomar. Du får ta del av ungdomarnas glädjeämnen men även av deras bekymmer. Genom att dela med Dig av Din livserfarenhet kan Du hjälpa dem att se möjligheter ur det som verkade vara svårigheter. Bli senior i skolan och Du får själv ett mer innehållsrikt liv helt utan tvång. Du väljer själv hur mycket eller litet Du vill engagera dig. Du behöver ingen tidigare erfarenhet av skolan förutom den tid Du själv spenderade där. Du ska inte undervisa utan hjälpa och stödja där Du själv ser att det behövs. Enkelt uttryckt räcker det med att "finnas till"! Välkommen till ett ungdomligare liv!

Inger och Leif Dahl

Senior på Rödebyskolan

Jag började i en "etta" och var där en gång i veckan. Efter första dagen längtade jag redan till nästa gång. Nu har "mina barn" gått ut tvåan och har sommarlov. Jag har fått så mycket glädje, spontanitet och uppskattning av både barnen, läraren och barnens föräldrar. Jag vill här dela med mig av en av de händelser som jag blivit extra glad över:

- Barnen skulle ha en halvdag med skridskoåkning på Arena Rosenholm och det låg spänning i luften. Vi åkte buss dit och med matsäck, skridskor och ombyteskläder. Väl framme skulle alla skridskor tas på och snöras. Till saken hör att jag har två vuxna söner. Som barn var de med och spelade i Karlskronas ishockeyklubb, så därför har jag fått träning på "skridskosnörning"! Det märkte barnen och framför mig var det lång kö för att få hjälp och jag hörde också kommentarer som "gå till Eva – hon kan verkligen snöra"!

Ja, man får så mycket glädje tillbaka av barnen och det känns att man är behövd och till nytta. Vill Ni uppleva denna känsla? Kom och var "Senior i skolan".

Eva Lindberg

Senior på Sunnadalskolan

I januari 2003 började jag som senior och jag är i skolan två dagar i veckan. Visst är det ibland med skräckblandad förtjusning jag går in genom dörrarna på mina skoldagar. Skräckblandad därför att det finns ett antal mycket jobbiga elever, som jag kanske hamnar på kollisionskurs med under dagen. Men det är ju också med förväntansfull glädje jag närmar mig skolan. Alla dessa "goa" ungar som ropar "Hej Eva – kommer DU idag! Du kommer till OSS idag?" Alla som vill kramas och hålla i handen, som kommer och ger mig en puss i matsalen – jag kan ju bara älska dem! Jag ångrar inte ett ögonblick att jag blev skolsenior. Efter fem år som pensionär - och trots pensionärsskap med fulltecknad almanacka – var det ändå något som fattades. Det förstår jag nu. Det känns väldigt roligt att på nytt få höra till i en arbetsgemenskap, i ett socialt sammanhang. Det skänker stor tillfredsställelse att man fortfarande duger till något trots att man är pensionär.

Eva Mårtensson Kangeman

Senior på Backaboskolan

Att vara skolmormor - senior i skolan - innebär att man på ett naturligt sätt blir involverad i barnens vardag genom att bara vara i skolan. Skolmormor för barn som är sex och sju år innebär att man är efterlängtd och barnen uttrycker sin glädje spontant. Min uppgift är att bara vara, att finnas till för barnen, att vakta kojor, leka på skolgården, rita och klippa och att äta mellanmål m.m. Inte att vara lärare, utan att med vänskap stödja lärarna i deras viktiga arbete.

De fyra timmarna i veckan som jag är skolmormor väcks livsglädjen i mig. Att bli omkrämd och att vara behövd känns skönt. De två terminer jag nu har varit skolmormor har gett mitt liv nytt innehåll och jag hoppas kunna vara kvar i många år.

Brith Lindström

Exempeldokument och mallar

Information till föräldrar

2008-01-17/AO

INFORMATION TILL FÖRÄLDRAR OM SENIORER I SKOLAN

Seniorer i skolan startade år 2000 och är ett samarbete mellan Folkuniversitetet, barn- och ungdomsförvaltningen och utbildningsförvaltningen i Karlskrona. Ett visst samarbete finns med övriga Blekingekommuner.

Syftet med verksamheten är att ge barn och ungdomar möjlighet till möten med fler vuxna personer samtidigt som den kunskap och kompetens, som äldre personer har, tas tillvara.

Insatserna från seniorerna är helt ideella och utförs utan någon ersättning. Satsningen bygger på övertygelsen om att möten mellan yngre och äldre människor skapar förutsättningar för att motverka främlingskap och avståndstagande mellan grupper i vårt samhälle.

Idag finns fler än 125 verksamma seniorer i Karlskronas förskolor, fritidshem och skolor och i Ronneby verkar ett 20-tal seniorer.

Alla som vill vara Senior i skolan deltar i en veckas obligatorisk introduktionsutbildning.

Seniorernas uppgifter är mycket varierande och styrs av barnens och personalens behov och önskemål. Seniorerna **är inte och skall inte vara lärare** utan är en extra resurs, som t ex kan läsa med enskilda barn, träna multiplikationstabellen, hjälpa till med utlåning i biblioteket, vara med på rasterna, hjälpa till i slöjden, stötta och motivera elever, som har svårighet i något ämne osv.

De utvärderingar vi gjort och den respons vi fått från barn och ungdomar, från personal och från föräldrar visar att seniorernas insatser är uppskattade och utgör en värdefull extraresurs i förskolans och skolans verksamheter till gagn för barnen.

VI VILL ENGAGERA FLER

Vår ambition är att engagera många fler att ställa upp som Seniorer i skolan. Vi vill därför be er att fundera igenom om ni bland era släktingar och vänner har någon/några, som kan vara intresserade och villiga att göra en insats för våra barn och ungdomar som Seniorer i skolan. Gör vad ni kan för att hjälpa oss med detta. Uppgiften som senior är både rolig och stimulerande – **det kan alla nu verksamma seniorer samfällt intyga.**

Kontakta någon av undertecknade om ni har någon ni vill föreslå som vill engagera sig som Senior i skolan. De flesta verksamma är pensionärer – men vi välkomnar gärna yngre som vill ställa upp. Hör också gärna av er om ni har synpunkter eller förslag som rör verksamheten.

Med vänliga hälsningar

Anita Ottosson

Elsmari Furuwall

Karl-Erik Olsson

Barn- och ungdomsförvaltningen

Folkuniversitetet

Utbildningsförvaltningen

0455-30 3621

0455-28877

0455-30 4166

anita.ottosson@karlskrona.se

karl-erik.olsson@karlskrona.se

Information till skolan

2012-03-15/AO

TJUGOTREDJE KULLEN SENIORER KLAR FÖR "UTRYCKNING".

Vi har nu genomfört den tjugotredje kursen för seniorer. Vi har som vanligt tagit hjälp av rektorer, förskolechefer och personal inom olika verksamhetsområden. Alla har gjort ett jättebra jobb som uppskattats mycket. Det har gjort seniorerna än mer entusiastiska och de är nu mycket pigga på att komma ut i verksamheten.

Nästa steg är nu att "placera" seniorerna och det har vi gjort utifrån deras egna önskemål. Berörda rektorer och förskolechefer har fått information om detta via e-post. Detta för att ni ska kunna ta kontakt med seniorerna så snabbt som möjligt.

Av tidigare erfarenhet vet vi att det första mottagandet i skolan är mycket viktigt för seniorerna, och att det är rektor/förskolechef som banar väg för dem så att de känner sig välkomna. Det kan tex vara bra att någon kommer och möter vid seniorenns första besök. Vissa av våra anläggningar kan vara svåra att hitta rätt i.

Det är viktigt att lärarna vet om och är positiva till att seniorerna ska komma och att de vet att seniorenns deltagande i vår verksamhet bygger på engagemang för barn och ungdomar. De ger oss av sin tid och delar med sig av sin livserfarenhet och kunskap. Självklart upplever seniorerna mycket glädje i att få vara hos oss, men Seniorer i skolan är inte en terapiverksamhet för att sysselsätta pensionärer.

Vi begär in utdrag ur belastningsregistret för seniorerna, som de ska lämna till rektor eller förskolechef innan de börjar som seniorer.

Följande vill vi skicka med till er och seniorerna är också införstådda med att vi lämnar denna information:

Seniorerna utrustas av oss med namnbrickor som också har ordet *SENIOR* påtryckt.

Seniorerna ska komma till er den dag/de dagar de kommer överens med er om. Om någon får förhinder ska detta meddelas till skolan. Vem seniorerna ska kontakta är något ni får komma överens om.

Seniorerna ska inte ses eller användas som ersättare för lärare eller formellt ta lärares ansvar. Arbetsuppgifter som seniorerna utför tilldelas dem i samförstånd och efter överenskomelse mellan lärare och senior.

Om seniorerna ombeds att arbeta som vikarie och samtycker till detta ska de timanställas och avlönas.

Seniorernas insats är ideell. Ingen ersättning utbetalas för arbetsinsats eller resor, men vi hoppas ni har möjlighet att bjuda på lunch och fika om seniorerna finns på plats vid dessa tilldragelser. Härutöver har de möjlighet att en gång i veckan gratis simma på någon av våra anläggningar.

Vi har informerat om att sekretesslagen gäller liksom anmälningsplikt. Men detta har vi gjort övergripande och generellt. Mer ingående information om detta får ni lämna.

Seniorerna omfattas av samma försäkring som övriga vuxna i förskola och skola.

Någon sorts "avtal" bör ni upprätta med seniorerna. Det som kan finnas med i ett sådant är:

vilka dagar och tider de ska komma till Er,

vad de ska syssla med,

vem de har som kontaktperson (någon som kan svara på undringar, diskutera problem, vara länken till rektor, kontakt vid ev. frånvaro osv),

hur de gör om de vill avsluta placeringen (den kan ju bli alldeles fel!),

osv.

Vi kommer att ha kontinuerliga återsamlingar med seniorerna då vi antingen har någon som föredrar något intressant, gör studiebesök eller diskuterar något som känns angeläget.

Seniorerna har skrivit en **Sprudellista**. Det är en lista på vad de tycker om att göra och som kan ge er en liten bild av den kunskap de har och som kan användas i verksamheten. Ni får också deras **Önskelista**. Båda dessa listor kommer via posten tillsammans med **Tystnadslöftet** som seniorerna skrivit under.

Ni är självklart välkomna att höra av er till antingen mej, Elsmari eller Karl-Erik om ni har frågor eller om det överhuvudtaget är något ni behöver tala om.

Lycka till!

Anita Ottosson (tel. 30 3621),

Elsmarie Furuwall (tel. 288 77) och

Karl-Erik Olsson (tel. 30 4166)

genom *Anita*

Tystnadslöfte

Tystnadslöfte

Som senior i skolan kan jag komma att få inblick i barns och familjers liv och personliga förhållanden.

Jag lovar att jag ska hålla mitt tystnadslöfte om ovan nämnda förhållanden. Vid minsta tveksamhet ska jag diskutera detta med berörd lärare eller förskolechef/rektor.

Jag har tagit del av ovanstående och förbinder mig att hålla mitt tystnadslöfte, såväl under min tid som senior i skolan som efter det att jag har lämnat mitt uppdrag.

Ort och datum

Namnteckning

Namnförtydligande

Sprudellista

Sprudellista

Det här tycker jag om att göra:

Namn:

Tel.nr

Datum

Önskelista

Önskelista

Jag skulle gärna vilja komma till:

Jag kan tänka mig att vara med i verksamheten följande tider:

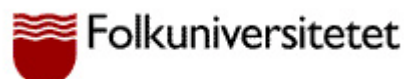
Jag skulle helst vilja få hjälpa till med:

Namn:

Tel.nr

Introduktionskurs som senior

Vi hälsar dig hjärtligt **VÄLKOMMEN** till vår introduktionskurs inför eventuella uppdrag som senior i våra skolor och förskolor

Vi börjar onsdagen den 7 mars och slutar onsdagen den 14 mars. Kursen inleds och avslutas på Folkuniversitetet, Ronnebygatan 42. Observera att kursen omfattar sex dagar – den 7, 8 och 9 mars vecka 9 samt den 12, 13 och 14 mars i vecka 10. Lunch och fika som serveras under kursen blir du bjuden på.

Fler än 100 personer är ute i verksamheten just nu. Till den här kursen bjuder vi in 38 personer. Om du känner någon som är intresserad av att få information om seniorer i skolan – var snäll och meddela oss. Eller be vederbörandet kontakta någon av oss.

Vi skickar med program, så att du ser vad kursen innehåller. Du får också en lista på samtliga inbjudna.

För att kunna genomföra kursen på ett bra sätt måste vi få besked om hur många av er som kommer. Anmäl er till Anita så fort som möjligt, dock senast den **20 februari**. Har ni frågor är ni välkomna att ringa nån av oss.

Var snälla och hör av er även om ni **inte** vill delta i kursen, så vi får veta om vi ska återkomma med en inbjudan eller stryka er från vår lista.

Observera att ni **inte** måste bestämma er för att delta som seniorer i skolan förrän efter kursen

Hjärtligt Välkomna!

Anita Ottosson
Barn- och ungdomsförvaltningen
Tel. 0455-30 3621
anita.ottosson@karlskrona.se

Elsmari Furuwall
Folkuniversitetet
Tel. 0455-288 77

Karl-Erik Olsson
Utbildningsförvaltningen
Tel. 0455-30 4166
karl-erik.olsson@karlskrona.se

Bifogar lista på de seniorer som idag finns i skolan. Kanske några av er känner varandra.

Program för utbildning av seniorer

2012-01-31/AO

PROGRAM FÖR UTBILDNING AV SENIORER - KURS NR 23

Vecka 9 den 7, 8 och 9 mars samt vecka 10 den 12, 13 och 14 mars.

Dag 1 Onsdag den 7 mars kl. 9.00–15.00. Folkuniversitetet, Ronnebygatan 42

Fm. 9.00–12.00. Lunch

Inledning av *Anita, Elsmari och Karl-Erik*

Presentation av

- ❖ kursdeltagarna
- ❖ veckans innehåll,
- ❖ Folkuniversitetet, Barn- och ungdomsförvaltningen och utbildningsförvaltningen

Em. 13.00-15.00

Elisabeth Johansson, förskolechef inom Jämjö skolområde, ger oss en bild av sitt arbete och den verksamhet som bedrivs i våra förskolor.

Margareta Bjarke är specialpedagog inom *Enheten för stöd och utveckling*. Hon berättar om sitt arbete och barn hon möter, deras behov och hur de har det i sin vardag i skolan.

Dag 2 Torsdag den 8 mars kl. 9.00-15.00. Folkuniversitetet, Ronnebygatan 42

Fm. 9.00–11.30 Lunch

Anita och Elsmari fortsätter på temat seniorer i skolan.

Karl-Erik Olsson rektor från Utbildningsförvaltningen presenterar gymnasieskolan och Vuxenutbildningen tillsammans med *Ulrika Oijens*.

Em 13.00-15.30

"*Vem har sagt att matematik är tråkigt?*" *Karin Grönlund och Kina Nilander* som är lärare på Lyckeby-skolan, berättar hur de arbetar för att göra matematiken i skolan lockande och inspirerande för eleverna.

Dag 3 Fredag den 9 mars. kl. 9.00-11.30 c:a. Besök på Sunnadalskolan.

Dag 4 Måndag den 12 mars kl. 9.00-11.30 c:a. Besök på Spandelstorpskolan

Dag 5 Tisdag den 13 mars kl. 9.00-11.30 c:a. Besök hos gymnasieeleverna på Rosenholms Fordonsprogram.

Dag 6 Onsdag den 14 mars kl. 8.30-14.30

Fm. 9.00–12.00 Lunch

Dagen inleds i **Vuxenutbildningens nya lokaler på N Kungsgatan 24**. Där får vi en liten rundvandring som avslutas med förmiddagsfika. Därefter går vi till **Ehrens värdska gymnasiet** som ligger alldeles i närheten på **Ö Köpmangatan 26**

Barn- och ungdomsnämndens förvaltningschef *Maria Persson* och ordförande *Jan-Olof Petersson* pratar till oss på temat *Bättre skola 2012*.

Våra redan verksamma seniorer deltar och förmedlar sina erfarenheter av att vara seniorer. "Gamla" och "nya" seniorer får tillfälle att samtala om att vara senior i förskola och skola.

Em c:a 13.00-14.30 Folkuniversitetet, Ronnebygatan 42 *Karl-Erik, Elsmari och Anita*

- ❖ sprudellistor, önskelistor, namnbrickor, registerutdrag
- ❖ framtiden – seniorernas placering, introduktion osv.
- ❖ fortsättning med återträffar m.m.

Om någon vill besöka annan/andra skolor/förskolor ordnar vi detta "utanför" kursen.

Anita Ottosson - Elsmarie Furuwall - Karl-Erik Olsson

Utdrag från belastningsregistret

BEGÄRAN OM UTDRAG

4425

från belastningsregistret.
Förskoleverksamhet/Skola/Skolbarnomsorg

Datum

Insändes till:
RIKSPOLISSTYRELSEN
Box 757
981 27 KIRUNA

Den här blanketten är avsedd för personer som

- o erbjuds anställning eller tilldelas arbete inom förskoleverksamhet, skola eller skolbarnomsorg.
- o under utbildning till en lärar- eller förskoleexamen, yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning eller deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och därigenom tilldelas plats för arbetspraktik
- o erbjuds eller tilldelas arbete inom ovanstående verksamheter under omständigheter liknande ett anställningsförhållande om det sker genom uppdrag eller anställning hos någon, t.ex. vid ett bemanningsföretag

Enligt skollagen (2010:800) krävs då ett registerutdrag från **Rikspolisstyrelsens belastningsregister**.

Registerutdraget får endast begäras av de personer som omfattas av ovanstående punkter.
Registerutdraget är giltigt under 1 år från utfärdandedatumet.

Originalen ska uppvisas för den som anställer, anlitar eller tar emot någon enligt ovanstående punkter. Det får sedan behållas av den enskilde.

Normal handläggningstid är ca 2 veckor, men om blanketten är ofullständigt eller otydligt ifylld kan det ta längre tid.
Var god TEXTA om du inte fyller i blanketten direkt i datorn. Glöm inte namnunderskriften!

Sökandes personuppgifter

Personnummer (ÅÅMMDD-XXXX) Efternamn

Personnummer (ÅÅMMDD-XXXX)	Efternamn
----------------------------	-----------

Förnamn

Telefonnummer dagtid

Utdelningsadress

Mobilnummer

Postnummer

Postort

Utdraget ska INTE skickas till min folkbokföringsadress

Undertecknande

Sökandens underskrift (obligatoriskt)

(Datum)	
(Ort)	

Formuläret ska sändas till Rikspolisstyrelsen. Vi godtar även din begäran via fax/E-post.

De uppgifter du lämnar kommer att behandlas automatiserat enligt personuppgiftslagen (1998:204)

Glöm ej att skriva under din ansökan (gäller även skannad ansökan via e-post)

23

Intyg

Anita Ottosson

*har deltagit i introduktionskurs för
uppdrag som
Senior i skolan.*

*Kursen har omfattat sex dagar med information om barn- och ungdoms-
valtningen och utbildningsförvaltningen: organisation, regler och uppdrag.
Vidare har kursen innehållit föreläsningar om och studiebesök i förskolor,
skolor och fritidshem. Deltagarna har fått möta och samtala med barn och
ungdomar, lärare, förskolechefer och rektorer samt redan aktiva seniorer.*

*Kursens syfte är att förbereda deltagarna för uppdrag som seniorer i skolan
och att ge dem en bild av hur barn och ungdomar och personal har det i för-
skola, skola och fritidshem.*

Karlskrona 2012-09-18

DVD

Med boken följer en DVD med handbokens textfil på fyra språk: svenska, lettiska, engelska och danska.

På DVD:n finns dessutom tre videor från Sverige, Lettland och Danmark, textade på engelska.

Några av de mallar som återfinns i boken kan också laddas ner från DVD-skivan.

